

(S. 10.10.1950. 10.10.1950. 10.10.1950.)
Saksan 1. kassan

Puheenjohtaja Heikki Santala kertoo seuraavaa:

Olen Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry:n ja Suomen Tietoliikennetekniset ry:n puheenjohtaja. Mainittujen järjestöjen päätöksillä sekä edellä mainitun asemavaltuuden perusteella minulla on nyt puheena olevassa asiassa oikeus edustaa mainittuja järjestöjä.

Uudistan Helsingin kihlakunnan poliisilaitokselle tehdyn esitutkintapyyntöni sisällön. Haluan korostaa esitutkintapyyntöni esille tuotujen eri asiakohtien osalta seuraavaa:

Epäillyn petos-rikoksen taustatiedoista (s. 3 - 7) käy ilmi, että Seteli ei olisi rahoittanut Spal:n lakkoa, ellei Spal:n toiminnanjohtaja Heikki Saksa olisi nimenomaan Setelin hallituksessa vakuuttanut, että Spal tulee vastaamaan kaikista lakkokuluista. Se, että lakkoon menevä järjestö vastaa lakkokuluista, on myös vakiintunut järjestökäytäntö. Kun Seteli nimenomaan Saksan ilmoituksen perusteella suostui rahoittamaan Spal:n lakon ja kun Saksa myöhemmin vastoin Spal:n hallituksenkin kantaa on henkilökohtaisesti riitauttanut Spal:n velvollisuuden maksaa myöhemminkään Setelille lakosta aiheutuneet kustannukset, katson olevan todennäköisiä syitä epäilylle siitä, että Saksa on hankkiakseen Spal:lle oikeudetonta taloudellista hyötyä ja Seteliä vahingoittaakseen erehdyttämällä saanut Setelin hallituksen maksamaan Spal:n lakosta aiheutuneet lakko- ja sen seurannaiskulut. Arvioin Saksan aiheuttamaksi vahingon määräksi noin 1 milj. markkaa.

Korostan sitä, että kysymys ei ole Setelin ja Spal:n välisestä riita-asiasta, vaan Setelille aiheutuneet vahingot ovat johtuneet edellä selostetusta Saksan erehdyttämisestä. Seteli vaatii, että Saksa tai / ja Spal Saksan työnantajana veloitetaan korvaamaan Setelille

Saksan erehdyttämällä aiheutettu vahinko 1 milj markkaa laillisine korkoineen.

Epäillyn luottamusaseman ja väärinkäytön osalta lausun seuraavaa:

Esitutkintapyynnön taustatietoja on tältä osin selostettu esitutkintapyynnön sivulla 8 - 16. Uudistan taustatietojen sisällön. Katson, että Suomen Tietoliikennetekniset ry on ollut oikeutettu tekemään tältäkin osin asiaa esitutkintapyynnön, koska Farmaseuttisen ja Erityisteknisen Henkilöstön Työttömyyskassa (jäljempänä työttömyyskassa) on 94,5 %:sti julkisin varoin toimiva työttömyyskassa. Rikoslain 36 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan, jos erittäin tärkeä yleinen etu vaatii syytteen nostamisen tai jos asioiden hoitaminen perustuu lain tai viranomaisen määräykseen, niin kysymys ei ole ns. asianomistajarikoksesta, vaan ns. virallisen syytteen alaisesta rikoksesta. Myös rikoslain 29 luvun 7 §:ssä rangaistavaksi säädettyä avustuksen väärinkäyttö on virallisen syytteen alainen rikos. Tämän vuoksi katson, että Suomen Tietoliikennetekniset ry:llä on ollut peruste ilmoittaa epäillyistä luottamusaseman ja avustuksen väärinkäytöstä esitutkintaviranomaisille.

Esitutkintapyynnön sivulla 16 - 17 on tuotu esille ne perusteet, joiden katson osoittava, että työttömyyskassan hallituksen enemmistö on päätökset tehdessään todennäköisesti syylistynyt luottamusaseman ja avustuksen väärinkäyttöön. Ilmiäntö on tehty koskien kaikki työttömyyskassan hallituksen jäseniä, mutta uskon asian ollen käytännössä niin, että työttömyyskassan hallituksen puheenjohtajana toimiva Maarit Helenius, varapuheenjohtaja Kirsi Bult sekä Spalin toiminnanjohtaja Saksa ovat käytännössä olleet ne henkilöt, jotka ovat tehneet tosiasiallisia päätöksiä työttömyyskassan hallituksessa tai Saksa sen ulkopuolella.

Pyydän, että esitutkinnassa selvitetäisiin, onko Saksan johtama Spal ja Heleniuksen johtama Suomen Optikoiden Ammattiliitto SOA hyötäneet niistä 30 markkaa / jäsen palvelumaksuista, jotka työttömyyskassasta on laittomasti pidätetty. Tältä osin viitataan erityisesti siihen, että Spal ja SOA ovat olleet aktiivisia vaatiessaan 30 mk/jäsen palvelumaksun tilittämistä itselleen. Viitataan tältä osin Spal:n ja SOA:n puolesta työttömyyskassan hallitukselle lähetettyihin kirjelmiin, jotka on liitetty esitutkintapyynnön liitteiksi.

Korostan sitä, että vaikka työttömyyskassan hallitus on ollut erimielinen, kysymys ei tämänkään asian kohdalla ole järjestöjen välisestä keskinäisistä riidoista, koska ammattijärjestöt eivät voi osallistua edes työttömyyskassan toimintaan, vaan kysymys on sen selvittämisestä, ovat työttömyyskassan hallituksen jäsenet ja Saksa työttömyyskassan ulkopuolisena henkilönä käyttäneet luottamusasemaansa väärin ja suunnanneet työttömyyskassalle kuuluvia varoja työttömyyskassan ulkopuoliseen toimintaa, eli nimenomaan Spal:n ja SOA:n toimintaan.

Korostan sitä, että työttömyyskassan hallituksen tehtävänä on ollut hoitaa työttömyyskassan taloudellisia asioita ja jos tällaisia asioita hoitaessaan väärinkäyttää luottamusasemaa ryhtymällä sellaiseen toimeen, johon asianomaisella henkilöllä ei ole oikeutta, henkilö RL 36 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla syyllistyy luottamusaseman väärinkäyttöön.

Esitutkintapyynnössä on tuotu esille työttömyyskassalain 1 luvun 1 §:n 3 momentin määräykset siitä, minkälaista toimintaa työttömyyskassa ei saa harjoittaa. Samoin esitutkintapyynnössä on työttömyyskassalain 6 luvun 23 §:ään viitaten todettu, että kassan varoja ei saa käyttää muihin tarkoituksiin kuin työttömyyskassan maksettavaksi säädettyjen etuuksien ja kassan tarpeellisten hallintokulujen suorittamiseen. Korostan myös sitä, että rikoslain 29 luvun 10 §:n mukaan avustuksen väärinkäytön kohdalla tulevat sovelletta-

vaksi RL 9 luvun säännökset oikeushenkilön rangaistusvastuusta. Tämän vuoksi asia tulisi esitutkinnassa selvittää myös siltä osin, onko työttömyyskassa oikeushenkilönä vastuussa hallituksen enemmistön menettelystä.

Ilmoitan, että työttömyyskassan hallituksen jätettyä 18.3.1998 tehdyn palvelusopimuksen perusteella määräytyvän palvelumaksun maksamatta jätetty osuus 30 mk/jäsen/vuosi vuodelta 1999, on Suomen Tietoliikennetekniset ry:lle aiheutunut yhteensä 123.000 markan vahinko, mitä määrää laillisine korkoineen 1.1.1999 lukien Suomen Tietoliikennetekniset ry vaatii yhteisvastuullisesti korvattavaksi niiltä henkilöitä, joiden on todettu syyllistyneen kyseisessä asiassa rikokseen ja työttömyyskassalta.

Esitutkintapyyynnössä (s. 17 - 19) olen tuonut esille todennäköisiä syitä, joiden perusteella olen katsonut työttömyyskassan hallituksen puheenjohtajan Maarit Heleniuksen, vt. kassanjohtaja Harri Malkin ja varatuomari Merja Hokkasen todennäköisesti syyllistyneen vastoin parempaa tietoa tehtyyn julkiseen herjaukseen. Helenius, Malkki ja Hokkanen ovat tuoneet esitutkintapyyynnössä esittämästä väitteet julkisuuteen tarkoituksella perättömästi sanoa minut syypääksi sellaiseen tekoon, joka voi saattaa minut halveksimisen alaiseksi tai haitata minun menestymistäni Setelin ja Suomen Tietoliikennetekniset ry:n toiminnanjohtajana. Kysymys on minua koskevien täysin väärin tietojen julkisesta levittämisestä, joita Helenius, Malkki ja Hokkanen ovat levittäneet tahallisesti ja tarkoituksellisesti. Minusta julkisuuteen levitetyt tiedot ovat minua loukkaavia ja häpäiseviä. Jos esitutkinnassa ilmenee, että kysymys ei olisi kunniani loukkaamisesta herjaustarkoituksessa, vaan pikemminkin rikoslain 27 luvun 3 §:n 2 momentin tarkoittamasta solvaus-rikoksesta, niin ilmoitan vaativani rangaistusta Heleniukselle, Malkille ja Hokkaselle solvauksesta, jos heidän todennäköisin syin suoritettun esitutinnan jälkeen epäillään syyllistyneen pikemminkin solvausrikokseen kuin herjausrikokseen. Vahingonkorvaus-

vaatimusten ilmoitan mahdollisen oikeudenkäynnin yhteydessä.

Korostan tällä kohdin erityisesti sitä, että Heleniuksen, Malkin ja Hokkasen menettelyssä ei ole kysymys suinkaan normaalista järjestöelämässä käytettävästä kielestä, vaan nimenomaan siitä, että minut on sanottu syypääksi sellaiseen tekoon, joka voi saattaa minut halveksimisen alaiseksi ja haitata menestymistäni järjestöjohtajana. Kysymys ei ole mistään tavanomaisesta järjestöriidasta, vaan erittäin epätavallisesta menettelystä järjestöelämässä.

Epäillyn virkavelvollisuuden tai tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen osalta lausun seuraavaa:

Esitutkintapyyntöön sivulla 19 - 20 on selostettu, mitä työttömyyskassalaki edellyttää työttömyyskassojen valvonnalta. Edelleen esitutkintapyyntöissä (s. 20 - 22) on selostettu, miten Suomen Tietoliikennetekniset ry on vuoden 1999 keväästä saakka eri neuvotteluissa ja sosiaali- ja terveysministeriön eräille virkamiehille jätetyissä kirjeissä pyytänyt ministeriön erityisiä toimenpiteitä työttömyyskassan, muun muassa avustusten käytön, valvomiseksi. Kuten esitutkintapyyntöissä (s. 21) todetaan, ainakin sosiaali- ja terveysministeriön vanhempi hallitussihteeri Hannu Hakkola ja ylitarkastaja Olavi Myllyharju ovat olleet tietoisia tai ainakin heidän olisi pitänyt tietää, miten Spal ja SOA käyttävät palvelusopimuksien vastaisella tavalla työttömyyskassan laittomasti pidättämiä varoja 30 mk/jäsen/vuosi. Hakkola ja Myllyharju eivät kuitenkaan ainakaan minun saamieni tietojen mukaan ole suorittaneet tarkastusta sen selvittämiseksi, pitävätkö tiedot laittomasti pidettyjen 30 mk/jäsen/vuosi maksun käyttämiset Spal:n ja SOA:n toimintaan paikkaansa.

Esitutkintapyyntöön sivulla 22 on pyydetty selvittämään sosiaali- ja terveysministeriön tarkastajan Taimi Salonheimon menettely ainakin siltä osin, kun Salonheimon väitetään ohjanneen työttömyys-

kassan hallitusta ja sen asiameistä. Sosiaali- ja terveysministeriön virkamiehen toimivaltuuksiin ei voi kuulua pyrkimys työttömyyskassan hajoittamiseen. On todennäköisiä syitä epäillä, että työttömyyskassan hajottamispyrkimykset ovat saaneet alkunsa sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston virkamiesten lausumista, olisi mainitun asiantilan selvittämiseksi esitutkinnassa kuultava paitsi vakuutusosaston asianomaisia ja työttömyyskassan toiminnasta vastaavia virkamiehiä sekä työttömyyskassan hallituksen puheenjohtajaa Heleniusta, varapuheenjohtaja Bultia sekä kassanjohtajana 5.8.1999 toiminutta Heli Backmania sen selvittämiseksi, mitä ohjeita työttömyyskassan toiminnalle on sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston toimesta annettu.

Korostan sitä, että sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston tavoitteena tulee olla työttömyyskassalain mukaan kassojen toiminnan valvonta ja tarkastaminen, minkä vakuutusosasto on kuitenkin käsitykseni mukaan täysin laiminlyönyt. Ministeriön työjärjestyksen mukaan jonkun tai joidenkin virkamiesten vastuulla on mainitun valvonnan ja tarkastuksen suorittaminen. Pyydän, että esitutkinnassa selvitetään myös se, mitä määräyksiä ja ohjeita sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosasto on antanut työttömyyskassoille varojen käyttämisestä esimerkiksi järjestön hallinnon ylläpitämiseksi. Hakkola ja Myllyharju ovat ilmoittaneet käydyissä neuvotteluissa, että ministeriö olisi antanut joitakin ohjeita työttömyyskassoille esimerkiksi avustusten käytöstä, mutta Hakkola ja Myllyharju eivät ole suostuneet tarkemmin ilmoittamaan, missä vaiheessa mainittuja ohjeita on annettu ja minkä sisältöisiä ohjeet ovat. Vasta kun mainitut ohjeet ja määräykset on saatu, voidaan arvioida, onko työttömyyskassa nyt puheena olevassa tapauksessa menetellyt ohjeiden ja määräysten mukaisesti, vai onko kysymys siitä, että ohjeita ja määräyksiä on rikottu käyttämällä esimerkiksi työttömyyskassan varoja sellaiseen tarkoitukseen, johon niitä ei ohjeiden ja määräysten mukaan voida käyttää.

Pyydän että asiassa suoritetaan pikaisesti esitutkinta esitutkintapyynnössä ja tässä kuulustelussa esille tuomieni asiakohtien selvittämiseksi ja että asianomistajille varataan mahdollisuus antaa lopulausunto ennen esitutkinnan päättämistä.

Handwritten signature